

PELAN STRATEGIK JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN (2016-2020) DAN PROJEK-PROJEK RANCANGAN KEMAJUAN NEGARA KE 11

KEMENTERIAN SUMBER-SUMBER UTAMA DAN PELANCONGAN

Kandungan Taklimat

1. Visi dan Misi
2. Ekonomi Pertanian
 - Keluaran Industri Pertanian Dan Agrimakanan Masa Kini
 - Sasaran Industri Pertanian Dan Agrimakanan 2016-2020
3. Industri-Industri Tumpuan & Industri – Industri Lain
4. Projek-projek Rancangan Kemajuan Negara Ke 11
 - 4.1 Rancangan Pertumbuhan Keluaran Industri Ayam Pedaging (2016-2020) & Tumpuan Projek-projek RKN 11
 - 4.2 Rancangan Pertumbuhan Keluaran Industri Sayur-sayuran (2016-2020)) & Tumpuan Projek-projek RKN 11
 - 4.3 Rancangan Pertumbuhan Keluaran Industri Bunga Keratan (2016-2020) & Tumpuan Projek-projek RKN 11
 - 4.4 Rancangan Pertumbuhan Keluaran Industri Agrimakanan (2016-2020) & Tumpuan Projek-projek RKN 11
5. Lain-lain Projek RKN
6. Lampiran-Lampiran

1. VISI DAN MISI

Visi

Ke Arah Pertumbuhan Keluaran Industri Berasaskan Pertanian dan Agrimakanan Melalui Peningkatan Produktiviti Dan Teknologi Tinggi Berorientasikan Eksport

Misi

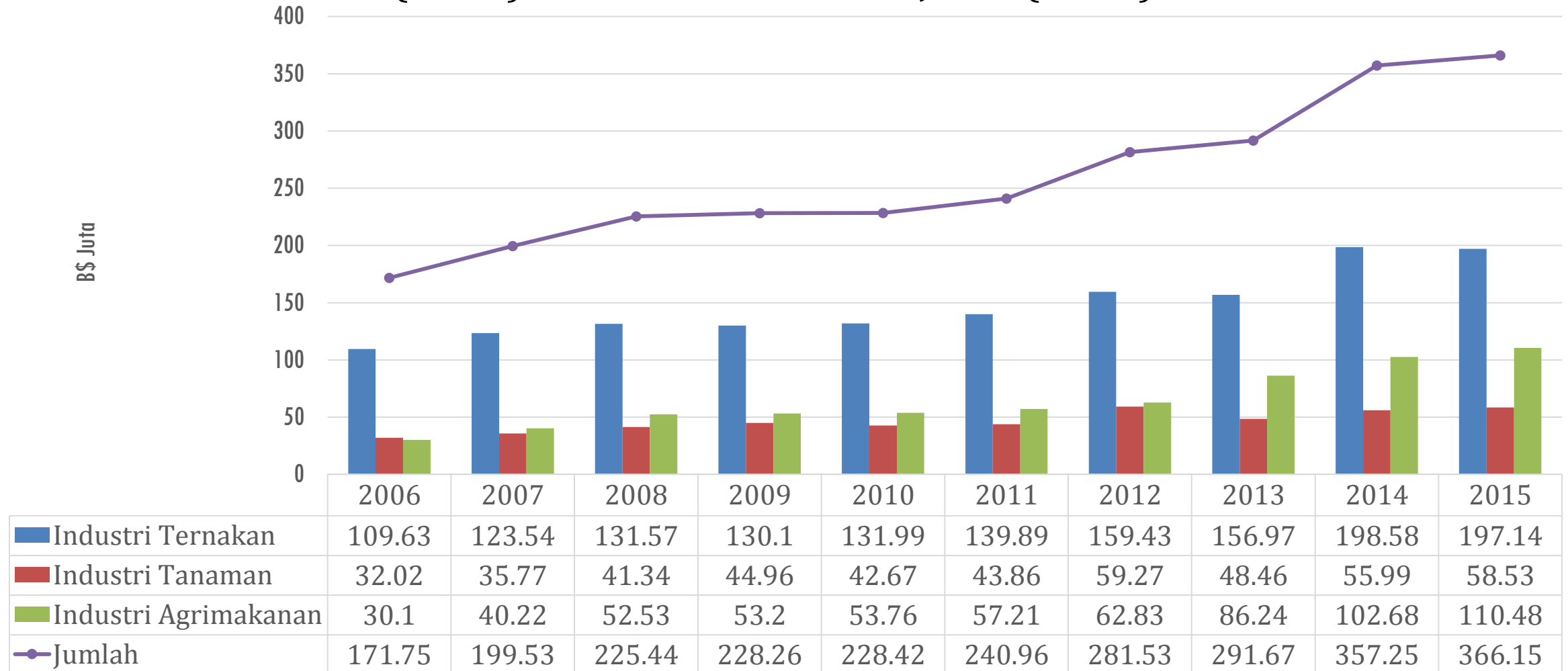
Mempercepatkan Pertumbuhan Keluaran Industri Berasaskan Pertanian dan Agrimakanan Melalui Teknologi Tinggi Dan Berorientasikan Eksport, Dengan Menggalakkan Penyertaan Pelaburan Tempatan Dan Pelaburan Langsung Asing Yang Progresif, Dengan Memfokuskan Penghasilan Produk Bernilai Tinggi, Merangkumi Produk Primer Dan Pemprosesan

2. EKONOMI PERTANIAN

- Aktiviti pertanian menyumbang 0.5% kepada KDNK (2015).
- Jumlah keluaran pada tahun 2015 adalah kira-kira B\$ 366.15 juta dan mendokong lebih 2,484 pekerjaan.
- KSSUP mensasarkan untuk meningkatkan keluaran pertanian kepada B\$ 1,080.97 juta pada tahun 2020 dan menjana peluang pekerjaan sebanyak 7,333 orang.

KELUARAN INDUSTRI PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN MASA KINI

KELUARAN INDUSTRI PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN ADALAH SEBANYAK \$366 JUTA (2015) BERBANDING \$172 JUTA (2006)

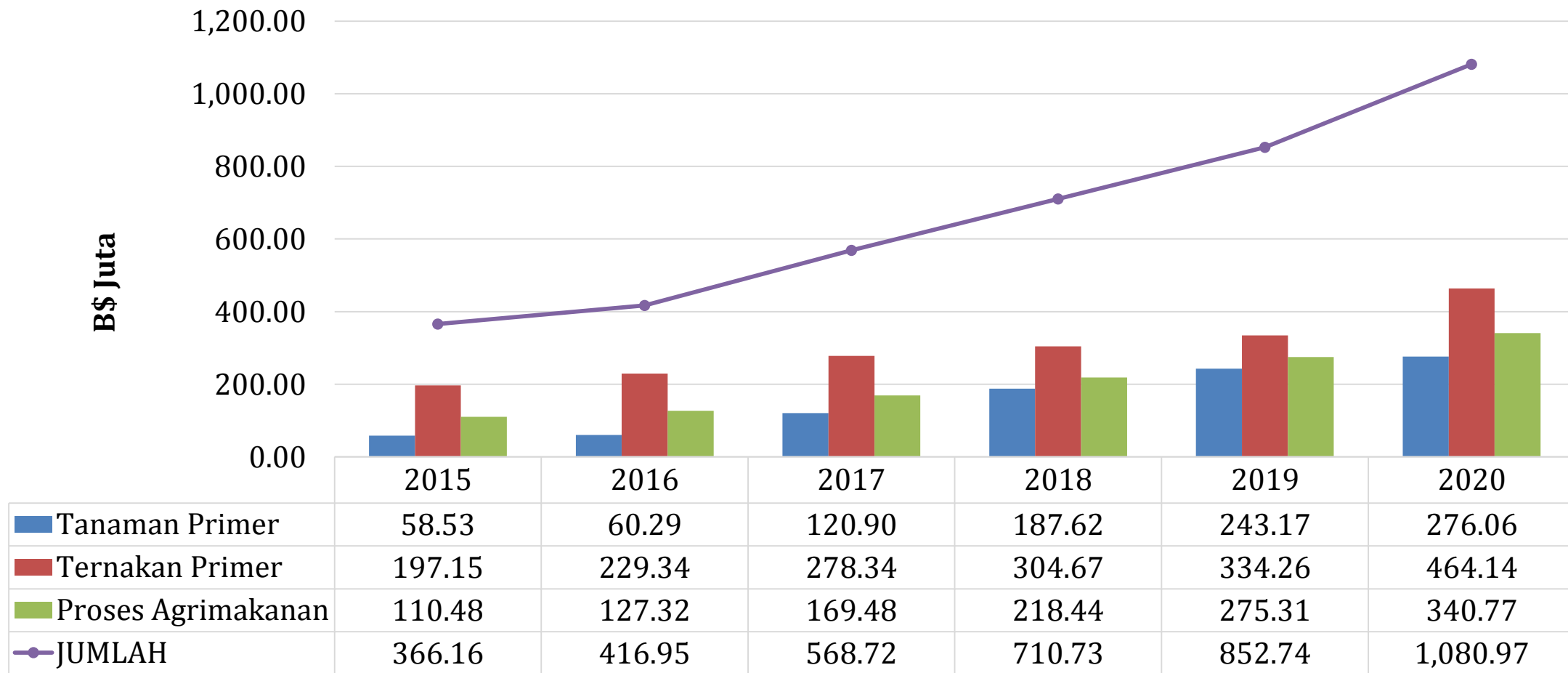

Nota :

Peningkatan sebanyak 113% dalam tempoh 10 tahun (2006 – 2015) atau 8.77% per annum

SASARAN INDUSTRI PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN 2016-2020

KELUARAN INDUSTRI PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN DISASARKAN BERNILAI \$1.08 BILION (2020)

Nota :

1. Data bagi tahun 2014 & 2015 adalah hasil sebenar.
2. Kadar peningkatan setahun: 24%

3. INDUSTRI-INDUSTRI TUMPUAN 2016-2020

INDUSTRI TUMPUAN	KELUARAN 2015 (\$JUTA)	KELUARAN 2020 (\$JUTA)
AYAM PEDAGING	107	290
SAYUR-SAYURAN	34	181
BUNGA KERATAN	0.2	30
AGRIMAKANAN	111	341
JUMLAH	252.2	842

INDUSTRI – INDUSTRI LAIN

INDUSTRI INDUSTRI LAIN	KELUARAN 2015 (\$ JUTA)	KELUARAN 2020 (\$ JUTA)
BERAS	5.57	14
BUAH-BUAHAN	14	39
PELBAGAI TANAMAN	2.5	7
TANAMAN HIASAN	3	7
LAIN-LAIN KOMODITI	88.89	171
JUMLAH	113.96	238

4. PROJEK-PROJEK RANCANGAN KEMAJUAN NEGARA KE 11

- Tumpuan bagi projek-projek di bawah RKN 11 adalah untuk :
 - Penyediaan kemudahan asas bagi ladang-ladang sedia ada dan ladang baru bagi menambahkan keluaran sektor pertanian;
 - Meningkatkan produktiviti bagi pengeluaran industri pertanian dan agrimakanan ;
 - Penyediaan bagi pengiktirafan bagi mendapatkan status *competent authority* bagi memenuhi keperluan eksport.
 - Meningkatkan biosekuriti bagi menjamin perkembangan dan pertumbuhan pengeluaran sektor pertanian.

4.1 RANCANGAN PERTUMBUHAN KELUARAN INDUSTRI AYAM PEDAGING (2016-2020)

OBJEKTIF:

- i. Meningkatkan pertumbuhan keluaran industri ayam pedaging di negara ini bagi menyumbang kepada pertumbuhan KDNK dan eksport. Sasaran ialah:**
 - Meningkatkan pertumbuhan keluaran ayam pedaging daripada 23,263 tan metrik (bernilai \$106.79 juta) pada tahun 2015 kepada 68,779 tan metrik (bernilai \$289.29 juta) pada tahun 2020.
 - Menembusi pasaran eksport sebanyak 22,458 tan metrik (bernilai \$80.85 juta) pada tahun 2020.
- ii. Meningkatkan produktiviti keluaran industri ayam pedaging melalui penggunaan teknologi dan teknik moden secara meluas.**

PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI AYAM PEDAGING DITUMPUKAN KEPADA

1. Penyediaan Infrastruktur Kawasan-kawasan Kemajuan Pertanian (*Parameter survey*, bekalan elektrik, jalan raya dan peparitan, dan penyediaan dan pemasangan paip air)
2. Program Pusat Penyelidikan, Penganalisaan Dan Rujukan Bagi Penyakit Ternakan Di Brunei Agriculture Research Centre,(BARC) Kilanas
3. Program Pengisytiharan Status Bebas Penyakit Ke Arah Memudahcarakan Eksport Bagi Industri Ternakan.

(Keterangan Seperti Lampiran 1)

4.2 RANCANGAN PERTUMBUHAN KELUARAN INDUSTRI SAYUR-SAYURAN (2016-2020)

OBJEKTIF:

- i. Meningkatkan pertumbuhan keluaran industri sayur-sayuran di negara ini bagi menyumbang kepada pertumbuhan KDNK dan eksport. Sasaran ialah:**
 - Meningkatkan pertumbuhan keluaran sayur-sayuran tropika daripada 13,000 tan metrik (bernilai \$34 juta) pada tahun 2015 kepada 78,900 tan metrik (bernilai \$181 juta) pada tahun 2020.
 - Menembusi pasaran eksport sebanyak 50,000 tan metrik (bernilai \$150 juta) pada tahun 2020.
- ii. Meningkatkan produktiviti keluaran industri sayur-sayuran melalui penggunaan teknologi dan teknik moden secara meluas.**

PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI SAYUR-SAYURAN DITUMPUKAN KEPADA

- i. Penyediaan Infrastruktur Kawasan-kawasan Kemajuan Pertanian; (Substesen elektrik, jalan ladang, pengairan, mitigasi banjir dan saluran)
- ii. Pengiktirafan ISO 17025 Makmal-makmal Perlindungan Tanaman Untuk Mendukung Pasaran Eksport; dan
- iii. Makmal Sain Tanah Dan Nutrient Tanaman (Kalibrasi mesin, *pre-assessment and assessment*, ujian *proficiency*, audit dan penilaian, penilaian oleh Badan Akreditasi ISO/IEC 17025, program competent laboratory & competency training)

(Keterangan Seperti Lampiran 2)

4.3 RANCANGAN PERTUMBUHAN KELUARAN INDUSTRI BUNGA KERATAN (2016-2020)

Objektif:

- i. Meningkatkan pertumbuhan keluaran bunga-bunga keratan daripada 173,625 keratan (bernilai \$0.16 juta) pada tahun 2015 kepada 12,120,228 keratan (bernilai lebih \$30 juta) pada tahun 2020; dan
- ii. Menembusi pasaran eksport sebanyak 9,596,160 keratan (bernilai \$29 juta) pada tahun 2020.

PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI BUNGA KERATAN DITUMPUKAN KEPADA

- i. Penyediaan Infrastruktur dan Kemudahan Asas Kawasan – Kawasan Kemajuan Pertanian (sub stesen elektrik, jalan ladang, pengairan)

(Keterangan Seperti Lampiran 3)

4.4 RANCANGAN PERTUMBUHAN KELUARAN INDUSTRI AGRIMAKANAN (2016-2020)

Objektif:

- i. Meningkatkan pertumbuhan keluaran industri agrimakanan yang bernilai \$110 juta (2015) kepada \$340.7 juta (2020); dan
- ii. Menembusi pasaran eksport bernilai \$80 juta (2020).

PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI AGRIMAKANAN DITUMPUKAN KEPADA

- i. Program Menurunkan Kerugian Lepas Tuai Dan Meningkatkan Kualiti Dan Kuantiti Hasil Pertanian Segar dan Produk Diproses Secara Minima
- ii. Program Pelabelan Produk makanan Perusahaan Tempatan
- iii. Program Peningkatan Keupayaan Pemeriksa Makanan Bagi Mencapai Status Competent Authority
- iv. Program Penyediaan Pusat Rintis Agrimakanan
- v. Melaksanakan Analisa Pasaran Makanan di Rantau Asia dan Antarabangsa bagi tujuan Eksport

(Keterangan Seperti Lampiran 4)

4.5 LAIN-LAIN INDUSTRI

	TUMPUAN PROJEK RKN 11	
BERAS	<ul style="list-style-type: none">• Pembangunan infrastruktur asas ladang, sistem saliran dan pengairan yang teratur• Pembinaan tempat penyimpanan padi.• Penyediaan kemudahan infrastruktur untuk mendukung usaha-usaha penyelidikan bagi menghasilkan varieti-varieti padi berhasil tinggi	Lampiran 5
BUAH	<ul style="list-style-type: none">• Penyediaan Infrastruktur Kawasan-kawasan Kemajuan Pertanian (jalan ladang, saliran, bekalan air, sub stesen eletrik)	Lampiran 6

4.5 LAIN-LAIN INDUSTRI

	TUMPUAN PROJEK RKN 11	
PELBAGAI TANAMAN	Penyediaan infrastruktur dan kemudahan asas di Kawasan Kemajuan Pertanian (Jalan Ladang, Bekalan Air, Sub-Stesen Elektrik dan Parit dan Saliran)	Lampiran 7
TANAMAN HIASAN	Penyediaan infrastruktur dan kemudahan asas di Kawasan Kemajuan Pertanian (Sub Stesen Elektrik, jalan Ladang, Pengairan)	Lampiran 3

5. LAIN-LAIN PROJEK RKN

	TUMPUAN PROJEK RKN 11	
BIOSEKURITI	<ul style="list-style-type: none">• Menyediakan Fasiliti Pemeriksaan Dan Pemunggaran• Menyediakan Pusat Pengasingan Dan Kuarantin Tumbuhan Bagi Saringan (Screening) Musuh Perosak Dan Penyakit Tumbuhan• Menyediakan Khidmat Penahanan Sementara Penyimpanan Sejuk (Coldstorage)• Menyediakan Khidmat Pelupusan (Incinerator) Komoditi Import Pertanian bagi Mengawal Penyebaran Musuh Perosak, Penyakit Tumbuhan Dan Penyakit Haiwan Berjangkit	Lampiran 8
PERKHIDMATAN PENGEMBANGAN PERTANIAN	<ul style="list-style-type: none">• Pembangunan Aplikasi Telefon Bimbit Bagi Peladang, Penternak Dan Nelayan	Lampiran 9

LAMPIRAN 1
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI AYAM PEDAGING

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN

INDUSTRI TERNAKAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
RANCANGAN PEMBANGUNAN INDUSTRI TERNAKAN BAGI MENJANA PENGELUARAN \$106.8 JUTA (2015) KE \$290JUTA(2020)			
	Parameter Survey Kawasan Kemajuan Pertanian	Pemetaan kedudukan kawasan projek mengikut keluasan	<ul style="list-style-type: none"> Sasaran Hasil industri ternakan bernilai \$290juta, menjelang tahun 2020 dan industri ternakan ini dijangka dapat menjana peluang pekerjaan sebanyak 513 orang.
	Penyediaan Bekalan Elektrik	Penyediaan <i>sub-station</i> bagi menampung keperluan tenaga api elektrik untuk memudahkan pelaksanaan projek bagi keperluan berikut :- <ul style="list-style-type: none"> Reban tertutup, bangunan tempat penetasan anak ayam, tempat penyembelihan haiwan dan tempat pemprosesan daging mentah/sejuk/beku Fidlot/kandang untuk ternakan, bangunan penyembelihan haiwan dan pemprosesan daging dan mesen pemprosesan. Meningkatkan keupayaan bekalan tenaga elektrik yang sedia ada di Kawasan Kemajuan Pertanian bagi mengembangmajukan pengusaha SMEs yang sedia ada dan baru serta menggalakkan penggunaan sistem reban tertutup.	
<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan dan Meningkatkan Kemudahan Infrastruktur Asas di Kawasan Kemajuan Pertanian 			

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN INDUSTRI TERNAKAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	Penyediaan jalan raya dan peparitan di Kawasan-Kawasan Kemajuan Pertanian	Memudahkan projek dengan menyediakan jalan utama untuk menuju ke tapak perusahaan projek	
	Penyediaan dan Pemasangan Paip Air	Memberikan kemudahan asas ladang yang diperlukan di Kawasan-Kawasan Kemajuan Pertanian: <ul style="list-style-type: none"> • untuk ternakan dan keperluan <i>cooling system</i> reban • untuk ternakan dan keperluan tempat penyembelihan haiwan dan keperluan tempat pemprosesan daging mentah/sejuk/beku. 	
	<p>Program Pusat Penyelidikan, Penganalisan dan rujukan Bagi Penyakit Ternakan Di Brunei Agriculture Research Centre,(BARC) Kilanas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan pelan kompleks • Penyediaan Infrastruktur asas • Pembinaan Bangunan Pusat Penyelidikan, Penganalisan dan Rujukan termasuk pembelian peralatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Makmal Diagnostik • Makmal Makanan Ternakan • Makmal Rujukan Salmonella • Makmal Biological Product & Veterinary Drugs <p>Makmal-makmal ini dilengkapi dengan fasiliti-fasiliti seperti <i>Biocontainment Class 2 dan Class 3</i>,</p>	

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN

INDUSTRI TERNAKAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>Program Pengisytiharan Status Bebas Penyakit Ke Arah Memudahcarakan Eksport Bagi Industri Ternakan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projek Pelaksanaan Active Surveillance • Projek Pengesanan Salmonella • Projek Pemeriksaan Saringan Inovatif Ubat-ubatan Veterinar • Program Penganalisan dan Pemantauan makanan Ternakan • Program Peningkatan Ujian-ujian Makmal Dokongan • Projek Peningkatan Kaedah Pemeriksaan Molekular 	<p>Pengisytiharan status bebas penyakit haiwan bagi memastikan compliance pengeksportan. Jenis penyakit adalah seperti <i>Foot and Mouth Disease</i>, <i>Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE)</i>, <i>Rabies</i> dan penyakit-penyakit berjangkit berkepentingan.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Pelaksanaan <i>Active surveillance</i> ke atas penyakit zoonotic (penyakit berjangkit kepada manusia) dan pelaksanaan pemeriksaan awal (<i>early detection</i>) ke atas penyakit-penyakit tidak berjangkit pada haiwan ternakan. •Pengesanan <i>Salmonella</i> melalui program surveilan kebangsaan dan mengawal penggunaan agen <i>antimicrobial</i> ke atas ladang-ladang ternakan ayam di Negara Brunei Darussalam. •Pemeriksaan saringan inovatif ubat-ubatan veterinary adalah satu pendekatan baharu bagi mengurangkan risiko ancaman penyakit dengan pembangunan teknik untuk mengesan residu ubat-ubatan veterinary dan biological products. •Prenganalisan dan pemantauan makanan ternakan melalui penganalisan kandungan <i>Minerals & Heavy Metals in Feed</i> •Meningkatkan kaedah pemeriksaan molecular bagi pengesanan penyakit-penyakit haiwan ternakan dan penyakit bawaan makanan. 	

LAMPIRAN 2
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI SAYUR-SAYURAN

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN INDUSTRI TANAMAN SAYUR-SAYURAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
<p>PROGRAM PENINGKATAN KELUARAN SAYUR MENGGUNAKAN TEKNOLOGI TINGGI BAGI MENJANA KELUARAN DALAM NEGARA KASAR.</p>			
	<ul style="list-style-type: none"> • Pembinaan sistem infrastruktur dan kemudahan asas bagi Kawasan-kawasan Kemajuan Pertanian seperti :- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sub stesen elektrik ▪ Jalan Ladang ▪ Pengairan ▪ Mitigasi banjir dan saliran 	<ul style="list-style-type: none"> • Projek ini adalah disasarkan sebagai penyumbang kepada kenaikan KDNK • Projek ini adalah bagi meningkatkan produktibiti keluaran hasil sayur-sayuran khusus bagi pasaran eksport. • Kawasan yang akan di tawarkan kepada pelabur langsung asing dan tempatan. • Penyediaan bekalan tenaga elektrik bagi menampung projek pengeluaran sayur berteknologi tinggi • Untuk menyediakan kemudahan infrastruktur asas bagi mempercepatkan pengeluaran sayur-sayuran untuk eksport. • Penambahan keupayaan tenaga elektrik • Penyediaan saliran yang lebih efektif bagi mitigasi banjir • Penyediaan dan tambahan sistem pengairan • Potensi kawasan-kawasan pelanggan contract farming dengan FDI 	<p>Sasaran Hasil sayur-sayuran bernilai \$181 juta, 78,900 mt/ha/yr tahun 2020 dan dapat menjana peluang pekerjaan sebanyak lebih kurang 220 orang.</p>

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI TANAMAN SAYUR-SAYURAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>Makmal Sain Tanah Dan Nutrient Tanaman:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kalibrasi Mesin• <i>Pre-assessment Dan Assessment</i>• Ujian Proficiency, Audit Dan Penilaian• Penilaian Oleh Badan Akreditasi ISO/IEC 17025 Accreditation• Tambahan Ujian Analisa• Program <i>Competent Laboratory & Competency Training</i>	<ul style="list-style-type: none">• Mendapatkan pengiktirafan antarabangsa ISO/IEC 17025 keatas bangunan makmal, sistem pengurusan, analisa, mesin dan pekerja yang kompeten.	

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN INDUSTRI TANAMAN SAYUR-SAYURAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>PENGIKTIRAFAN ISO 17025 MAKMAL-MAKMAL PERLINDUNGAN TANAMAN UNTUK MENDOKONG PASARAN EKSPORT (\$3,000,000.00)</p> <p>Program Pengiktirafan ISO 17025</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mendatangkan perkhidmatan pengiktirafan dan proses permohonan pengiktirafan. Menjalankan kompetensi testing bagi setiap perkhidmatan di bawah makmal perlindungan tanaman untuk mencapai pengiktirafan ISO 17025 . <p>Peningkatan perkhidmatan makmal perlindungan tanaman untuk memenuhi kriteria ISO 17025</p> <ul style="list-style-type: none"> • Penambahan peralatan makmal • Penambahan kimia makmal . • Penaiktarafan fasiliti dan kapasiti elektrik Makmal Musuh dan Penyakit Tanaman untuk menampung kapasiti penambahan peralatan . • Peningkatan pusat koleksi rujukan negara untuk serangga perosak dan penyakit utama komoditi tanaman . 	<ul style="list-style-type: none"> • Menjalankan program pengiktirafan ISO 17025 untuk meningkatkan kapasiti perkhidmatan makmal-makmal perlindungan tanaman yang sedia ada di Pusat Penyelidikan Pertanian Brunei Kilanas dalam mendokong usaha Jabatan Pertanian dan Agrimakanan untuk memenuhi syarat-syarat pengeksportan komoditi tanaman. • Syarat-syarat yang perlu dipenuhi untuk pengiktirafan termasuklah pengubahsuaian dan pembaikan yang berkenaan kepada makmal-makmal dalam mendokong hasrat Jabatan untuk eksport komoditi tanaman. • Antara faedah yang diperoehi dengan memenuhi persyaratan untuk mencapai pengiktirafan ISO 17025 adalah dengan meningkatkan'melengkapkan kemudahan dan keupayaan serta meluaskan skop makmal-makmal berkenaan akan menjadi lebih kompeten untuk mengenakan bayaran bagi perkhidmatan kepada peladang dan syarikat-syarikat swasta dan menjadi laboratri rujukan (reference laboratory) bagi negara ini. 	

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI TANAMAN SAYUR-SAYURAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>Program persediaan untuk mendapatkan pengiktirafan ISO 17025 bagi Makmal-makmal analisa hasil segar dalam memenuhi kriteria pasaran eksport industri tanaman:</p> <ul style="list-style-type: none">i. Makmal Sains dan Kawalan Mutu Lepas Tuai, Sinaut, 150 m²;ii. Makmal Perkhidmatan Kimia Agrimakanan, Sinaut, 650 m²iii. Makmal Perkhidmatan Mikrobiologi Agrimakanan, Sinaut, 450 m².	<p>Tujuan utama ialah untuk meningkatkan keupayaan makmal-makmal analisa makanan (kimia, mikrobiologi dan lepas tuai) dalam mendapatkan pengiktirafan antarabangsa (ISO 17025), bagi menjamin kualiti dan keselamatan produk hasil segar tempatan. Pengiktirafan berkenaan ialah sebagai prasyarat untuk memenuhi kriteria pasaran eksport industri tanaman.</p>	

LAMPIRAN 3
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI BUNGA KERATAN
DAN TANAMAN HIASAN

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI TANAMAN HIASAN DAN BUNGA-BUNGAAN**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
PROGRAM PENINGKATAN KELUARAN TANAMAN HIASAN DAN BUNGA-BUNGAAN BAGI MENJANA PASARAN EKSPORT			
	Penyediaan Infrastruktur dan Kemudahan Asas Kawasan Kemajuan Pertanian seperti: <ul style="list-style-type: none"> • Sub stesen elektrik • Jalan Ladang • Pengairan 	<ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan infrastruktur dan kemudahan asas bagi meningkatkan produktiviti keluaran hasil tanaman hiasan dan bunga-bunga yang berteknologi tinggi khusus bagi pasaran eksport. • Tapak akan ditawarkan kepada pelabur langsung asing dan tempatan. 	Sasaran Keluaran berjumlah \$12 juta dengan peningkatan produktiviti 571,200 keratan/ha/tahun pada tahun 2020. Industri bunga-bunga ini dijangka dapat menjana peluang pekerjaan sebanyak 100 orang.

LAMPIRAN 4
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI AGRIMAKANAN

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN INDUSTRI AGRIMAKANAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>PROGRAM MENINGKATKAN PEMBANGUNAN KAPASITI DAN KEUPAYAAN SEBAGAI <i>COMPETENT AUTHORITY</i> BAGI MEMENUHI PASARAN EKSPORT.</p>	<p>Tujuan utama program adalah :</p> <p>i. untuk mendapatkan pengiktirafan sebagai pihak yang berkuasa (competent authority) bagi menangani isu-isu yang berhubungkait dengan pengeluaran dan pengeksportan produk tambah nilai agrimakanan, dan menjadi pusat rujukan yang diiktiraf di luar negara. Program ini merangkumi persediaan dari aspek infrastruktur, fasiliti makmal dan peningkatan keupayaan tenaga teknikal.</p> <p>ii. Meningkatkan bilangan kilang-kilang perusahaan agrimakanan yang diiktiraf dan mengeksport produk-produk makanan, melalui pusat rintis / uji cuba pasaran eksport untuk meningkatkan KDNK</p>	<p>Sasaran Keluaran industri hiliran/tambah nilai berasaskan pertanian berjumlah \$110 juta pada 2015 meningkat kepada \$340 juta pada 2020.</p>
	<p>1. Program Menurunkan Kerugian Lepas Tuai Dan Meningkatkan Kualiti Dan Kuantiti Hasil Pertanian Segar Dan Produk Diproses Secara Minima Sebagai Pembolehcara (Key Enablers) Untuk Pengusaha Tempatan Mencapai Piawaian Pasaran Eksport</p>	<p>Tujuan program ialah menurunkan kadar kerugian lepas tuai dari 19% ke 10% melalui penyediaan kemudahan asas rumah pembungkusan yang mematuhi standard antarabangsa dan bersesuaian dengan keperluan negara pengimport.</p>	<p>Sumbangan daripada hasil eksport pengusaha makanan tempatan adalah \$0.34 juta pada 2015 meningkat kepada \$80 juta pada 2020.</p>
	<p>2. Program Pelabelan Produk makanan Perusahaan Tempatan Untuk Memenuhi Kritreria Pasaran Eksport</p>	<p>Tujuan utama program ialah menyediakan analisa kandungan nutrisi yang diperlukan bagi label pada produk makanan (Nutritional Information Panel), termasuk tarikh mansuh (expiry date), bagi menepati keperluan pelabelan pihak pengimport. Program ini juga bertujuan untuk meningkatkan keupayaan perkhidmatan dokongan yang lebih <i>up-to-date</i>, komprehensif, efisien dan menepati kehendak tren pasaran global industri agrimakanan masakini.</p>	<p>Industri Agrimakanan ini dijangka dapat menjana peluang pekerjaan sebanyak 6,600 orang.</p>

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI AGRIMAKANAN

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	3. Program Peningkatan Keupayaan Pemeriksa Makanan Bagi Mencapai Status <i>Competent Authority</i>	Program pengiktirafan untuk persediaan bagi mendapatkan status <i>competent authority</i> bagi memenuhi keperluan eksport.	
	4. Program Penyediaan Pusat Rintis Agrimakanan, Sinaut	Menyediakan fasiliti dan kelengkapan Pusat Rintis Pemprosesan Agrimakanan yang baru termasuk fasiliti penilaian deria dan pembungkusan makanan di Sinaut (1200 m ²) untuk meningkatkan penghasilan produk baru pengusaha agrimakanan bagi menepati keperluan rangkaian pasaran eksport, dan juga selaku Pusat Rujukan industri agrimakanan negara.	

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI AGRIMAKANAN**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
Program Pemindahan Teknologi Penganalisaan Pasaran Produk Makanan Tempatan			
	Melaksanakan Analisa Pasaran Makanan Di Rantau Asia Dan Antarabangsa Bagi Tujuan Jualan Eksport.	Mengukuhkan Akses Pasaran Dalam Dan Luar Negara Bagi Memantapkan Strategi Pemasaran Eksport Ke Negara Asean, Asia, Eropah Dan Timur Tengah (Uae)	<p>Bagi Mendokong Trajektori Industri Agrimakanan Dalam Pelan Strategik Jabatan Bagi 2016-2020, Yang Mana Sasaran Bagi Industri Hiliran/ Tambah Nilai Berasaskan Pertanian ialah \$340 Juta Pada Tahun 2020 (Output), Berbanding Nilai Sebenar Pada 2015 Iaitu \$110 Juta.</p> <p>Sasaran \$340 Juta Pada Tahun 2020 Juga Dihubungkaitkan Dengan Sasaran Peningkatan Kadar Produktiviti Pada Tahun 2020 Bagi Sektor Industri Agrimakanan [Output (\$)/Manhour] Iaitu B\$ 38 /Manhour (\$340 Juta), Berbanding Dengan Nilai Sebenar Tahun 2015 Iaitu B\$7.20 / Manhour (\$110 Juta)</p>

LAMPIRAN 5
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI BERAS

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN

INDUSTRI TANAMAN PADI

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
MEMBINA SKIM PENGAIRAN TAMBAHAN BAGI KAWASAN PENANAMAN PADI DI SELURUH DAERAH			
	<p><u>Daerah Brunei/Muara:</u> <i>Irrigation System Capacity Expansion:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Preliminaries, Survey and Earthwork Imang Embankment Raising •Pump Station Upgrade •Bebuloh Retention Ponds •Limau Manis Retention Pond Electrical, Instrumentation and Sensors <p><i>Imang Dam Improvement:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •General and Prelimineries •Reservoir Works •Piling Works •Fees and Documentation <p><i>Limpaki Seed Production Irrigation:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •General and Prelimineries •Site Works •Distribution Pipeline Works •Fees and Documentation <p>Kerja-kerja Pengukuran Sempadan</p> <ul style="list-style-type: none"> •Daerah Tutong •Daerah Belait •Daerah Temburong 	<p>Meningkatkan kapasiti dan keupayaan Empangan Imang bagi bekalan air/pengairan yang berterusan bagi KKP Bebuloh, Limau Manis dan Junjongan</p> <p>Untuk meningkatkan keluasan dan kedalaman takongan Empangan Imang dan meningkatkan kualiti air disamping untuk meningkatkan 10% tambahan takongan empangan melalui kerja-kerja pengorekkan, pembersihan dan pembuangan rumput .</p> <p>Pembekalan sistem pengairan bagi kawasan Pengeluaran Biji Benih Lampaki.</p>	<p>Sasaran Keluaran Hasil Beras meningkat kepada 7,000mt/tahun</p> <p>Industri penanaman padi ini dijangka dapat menjana peluang pekerjaan sebanyak 100 orang.</p>

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN INDUSTRI TANAMAN PADI

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p><u>Daerah Belait:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Earthwork, Farm Road and Drainage</i> • <i>Concrete Works</i> • <i>Pump Stations</i> • <i>Electrical Works</i> • <i>Irrigation Distribution</i> • <i>Ancillary Works and Preliminaries</i> 	<p>Pembangunan infrastruktur asas ladang, sistem saluran dan pengairan yang teratur di KKP Lot Sengkuang bagi membolehkan skim penanaman padi secara mekanisasi, penanaman padi dua kali setahun serta penanaman padi yang mengeluarkan hasil tinggi (<i>high yielding variety</i>).</p>	
	<p><u>Daerah Temburong:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Storage Retention Basin</i> 	<p>Pembangunan infrastruktur asas ladang, sistem saluran dan pengairan yang teratur serta system kawalan banjir di KKP Perdayan/Lekiun dan Selapon) bagi membolehkan skim penanaman padi secara mekanisasi, penanaman padi dua kali setahun serta penanaman padi yang mengeluarkan hasil tinggi (<i>high yielding variety</i>).</p>	

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI TANAMAN PADI**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>PROJEK PEMBINAAN PUSAT PEMROSESAN PADI DAN BERAS NEGARA UNTUK MENDOKONG PENCAPAIAN PRODUKTIVITI 12MT/HA</p>		
	<p>Pengiklanan dan penilaian kertas kerja</p>		
	<p>Pembinaan tempat penyimpanan padi (<i>silo</i>) (keluasan: 1 hektar) • <i>Location:</i> Wasan, Mukim Pengkalan Batu</p> <p>Pecahan :- • <i>3,264 tons/20 units (163.2 MT/unit silo) including piling and earthworks.</i></p>	<p>Untuk meninggikan kapasiti penyimpanan padi. Pada masa ini, kapasiti penyimpanan padi amat terhad. Dikhuatiri tempat penyimpanan padi pada masa ini tidak dapat menampung padi yang akan datang memandangkan program peningkatan hasil padi sedang dijalankan.</p>	<p>16,800 MT Padi (Penyimpanan padi sebanyak 8,000 tan semusim)</p>

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN

INDUSTRI TANAMAN PADI

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
PROJEK PENINGKATAN PENGELUARAN PADI MENGGUNAKAN BENIH VARIETI PADI BERHASIL TINGGI(12mt/ha)			
	Pemasangan sub stesen elektrik untuk membolehkan pihak swasta membangunkan Pusat Pengeluaran Benih Padi Hibrid.	Projek ini bertujuan untuk menyediakan kemudahan infrastruktur untuk mendukung usaha-usaha penyelidikan bagi menghasilkan varieti-varieti padi yang berupaya menghasilkan sekurang-kurangnya 12mt/ha. Penggunaan varieti-varieti ini akan meningkatkan produktiviti dan keluaran padi di negara ini dan sekaligus akan dapat mengurangkan perbelanjaan kerajaan melalui penurunan harga pembelian padi dan pengurangan perbelanjaan import beras.	Pembangunan varieti-varieti padi yang berhasil 12mt/ha ke atas
	Khidmat Pakar Biakbaka Padi		
	Kerjasama penyelidikan pengurusan tanah asid sulfat bersama dengan institusi luar (Nam Can Tho University, Vietnam) <ul style="list-style-type: none"> •<i>Annual stipend for 4 experts</i> •<i>Apparatus and machineries</i> •<i>Logistics and Miscellaneous</i> 	Projek selama tiga tahun ini adalah untuk menyambung kajian kerjasama bersama dengan Nam Can Tho University khususnya dalam pengurusan tanah asid sulfat. Tanah asid sulfat adalah merupakan salah satu faktor yang perlu ditangani untuk menjamin hasil pengeluaran padi yang tinggi. Projek ini adalah penting dalam usaha meningkatkan produktiviti ladang kepada 12mt/ha/musim.	
	Pembekalan Benih Hibrid 12mt/ha	Peruntukan ini diperlukan bagi pembekalan benih hibrid 12mt/ha melalui import bagi 2 tahun pertama pelaksanaan sebelum benih dapat dihasilkan oleh pengeluar benih padi tempatan.	

LAMPIRAN 6
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI BUAH

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI TANAMAN BUAH-BUAHAN**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
	<p>PROGRAM PENINGKATAN KELUARAN INDUSTRI BUAH-BUAHAN DARIPADA \$13.72 JUTA (2015) KEPADA \$39.11 JUTA (2020) YANG MENJURUS KE PASARAN EKSPORT</p>		
	<p>Pembukaan dan Penyediaan Infrastruktur dan Kemudahan Asas Kawasan-Kawasan Kemajuan Pertanian seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jalan Ladang • Pengairan • Jalan masuk • Saliran • Bekalan air • Bekalan elektrik (sub-station) 	<ul style="list-style-type: none"> • Projek ini ialah untuk melaksanakan program peningkatan keluaran Industri Buah-Buahan bagi menyumbang industri ini dalam Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK). 	<p>Sasaran Keluaran Industri buah-buahan meningkat kepada \$39.11 juta pada 2020:</p>

LAMPIRAN 7
PROJEK-PROJEK RKN 11 PELBAGAI TANAMAN

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
INDUSTRI PELBAGAI TANAMAN**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
PROGRAM PERTUMBUHAN KAWASAN BARU UNTUK PENINGKATAN PRODUKTIVITI INDUSTRI PERTANIAN, SEKTOR PELBAGAI TANAMAN			
	Pembukaan dan Penyediaan Infrastruktur dan Kemudahan Asas Kawasan Kemajuan Pertanian seperti: <ul style="list-style-type: none"> • Jalan Laluan Ladang • Bekalan air • Stesen elektrik • Parit dan saluran 	<ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan infrastruktur dan kemudahan asas di kawasan KKP bagi meningkatkan produktiviti dan menggalakkan penglibatan dalam industri pelbagai tanaman bagi pasaran eksport. 	Sasaran Keluaran Sektor Pelbagai Tanaman meningkat kepada \$10.84 juta pada 2020

LAMPIRAN 8
PROJEK-PROJEK RKN 11 BIOSEKURITI

JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN BAHAGIAN BIOSEKURITI

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
PROGRAM BIOSEKURITI BAGI MELINDUNGI INDUSTRI PERTANIAN TEMPATAN MELALUI RISIKO KEMASUKKAN KOMODITI IMPORT PERTANIAN			
	Menyediakan Fasiliti Pemeriksaan Dan Pemungghahan, Di Pusat Tahanan Pertanian Terunjing Bagi Meningkatkan Pengesanan Awal Musuh Perosak Kuarantin Tumbuhan Melalui Aktiviti Import Tumbuhan.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pos Kawalan Pelabuhan Muara tidak mempunyai kawasan pemeriksaan ke atas komoditi pertanian import terutamanya yang berisiko tinggi. 2) Peningkatan pengesanan awal makluk perosak dan penyakit tumbuhan dengan menyediakan fasiliti pemeriksaan fizikal terhadap komoditi yang berkonsepkan kawasan pemeriksaan fasiliti dan pemungghahan 	<ul style="list-style-type: none"> • Untuk mendokong hasil keluaran industri pertanian tempatan yang bernilai \$1080 juta pada 2020 • Menjamin keselamatan makanan import segar seperti hasil ternakan, buah-buahan dan sayur-sayuran sebelum diedarkan kepada orang ramai.
	Menyediakan Pusat Pengasingan Dan Kuarantin Tumbuhan, Di Pusat Tahanan Pertanian Terunjing Bagi Saringan (<i>Screening</i>) Musuh Perosak Dan Penyakit Tumbuhan Kearah Memudahcara Pengimportan Bagi Tujuan Komersial.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Penyediaan kawasan pengasingan dan kurantin tumbuhan bagi komoditi pertanian import adalah untuk memudahkan pemerhatian (<i>visual inspection</i>) ke atas simptom-simptom serangan musuh perosak dan penyakit tumbuhan bagi pengawalan penyibaran musuh perosak dan penyakit tumbuhan 	
	Menyediakan Khidmat Penahanan Sementara Penyimpanan Sejuk (<i>Coldstorage</i>), Di Pusat Tahanan Pertanian Terunjing Bagi Mendokong Program Menjamin Keselamatan Makanan Import Pertanian. Sebelum Diedarkan Kepada Pengguna	<ol style="list-style-type: none"> 1) Penyediaan kemudahan kepada syarikat-syarikat pengimport untuk penahanan sementara penyimpanan sejuk (<i>coldstorage</i>), bagi menyimpan komoditi pertanian yang sedang dalam proses penganalisaan makmal sisa baki racun kimia sebelum diedarkan bagi penjualan bertujuan untuk menjamin keselamatan makanan import. 	
	Menyediakan Khidmat Pelupusan (<i>Incinerator</i>) Komoditi Import Pertanian, Di Pusat Tahanan Pertanian Terunjing Bagi Mengawal Penyebaran Musuh Perosak, Penyakit Tumbuhan Dan Penyakit Haiwan Berjangkit Untuk Keselamatan Industri Pertanian Dan Orang Ramai	<ol style="list-style-type: none"> 1) Menyediakan kaedah khidmat pelupusan terutama yang berisiko tinggi dan berupaya memusnahkan industri pertanian seperti penyakit <i>citrus greening</i>, kumbang merah atau komoditi haiwan yang mempunyai risiko penyakit merbahaya dan zoonotik seperti Penyakit Selesama Burung dan Rabies. 	

LAMPIRAN 9
PROJEK-PROJEK RKN 11 INDUSTRI PERKHIDMATAN
PENGEMBANGAN PERTANIAN

**JABATAN PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN
BAHAGIAN PENGEMBANGAN**

TAJUK PROJEK	SKOP PROJEK	KETERANGAN	OUTPUT 2020
PEMBANGUNAN APLIKASI TELEFON BIMBIT BAGI PELADANG, PENTERNAK DAN NELAYAN			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maklumat Asas Bagi Keperluan Peladang, Penternak dan Nelayan Bagi Membolehkan/Memudahkan Mengusahakan Ladang Secara Efektif dan Produktif 2. Kalendar Penanaman dan Maklumat Kaji Cuaca 3. Khidmat Nasihat Secara Online 4. Maklumat Prosedur Dan Syarat-syarat Import Bagi Komoditi Pertanian Ke Negara Brunei Darussalam Serta Maklumat Mengenai Mahkluk Perosak Kurantin Tumbuhan Dan Penyakit Haiwan Zoonotik 5. Database Bagi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Peta-Peta ▪ Jenis Tanah ▪ Maklumat Seranga Perosak ▪ Jenis Penyakit 5. Penyediaan Ruang Untuk Iklan Sebagai Langkah Untuk Mendapatkan Hasil 	<p>Sebagai platform bagi memudahkan pengusaha-pengusaha untuk berinteraksi dengan Jabatan-Jabatan di bawah Kementerian KSSUP disamping Kementerian ini mendapatkan <i>feedback</i> daripada pengusaha-pengusaha tersebut.</p>	